

Sacharovpriset

Europaparlamentets pris till
människorättskämpar

Om Sacharovpriset

- Har delats ut sedan 1988
- Tidigare pristagare är bland andra:
  - Nelson Mandela (1988)
  - Malala (2013)
  - Ukrainas modiga folk (2022)
- Priset är uppkallat efter den sovjetiske fysikern Andrej Sacharov
- Prissumman är 50 000 euro

Motivering för priset 2023

Pristagaren utses genom nominering och röstning av Europaparlamentets ledamöter. Pristagare 2023 är Jina Mahsa Amini och rörelsen "Woman, life freedom" i Iran:

”Den 16 september var det ett år sedan Jina Mahsa Amini mördades i Iran. Europaparlamentet står stolt bakom alla modiga och trotsiga som fortsätter att kämpa för jämlikhet, värdighet och frihet i Iran. Vi står sida vid sida med dem som till och med från fängelset fortsätter att hålla rörelsen Kvinna, liv, frihet vid liv. Genom att utse se dem till mottagare av Sacharovpriset för tankefrihet 2023 påminns parlamentet om deras kamp och fortsätter att hedra alla dem som har betalat det yttersta priset för frihet.”

Del av motivering, Europaparlamentet

EUROPA DIREKT
Sydskåne

Var med på vår digitala konferens för mänskliga rättigheter!

- Hur kan Sverige och EU stötta kampen för jämlikhet och frihet i Iran?
- Lyssna på europaparlamentariker, forskare och aktörer från civilsamhället.
- Det blir spännande tal och debatt modererat av Heidi Avellan.
- [Läs mer: EU-konferens för mänskliga rättigheter, 13/12 digitalt - Europa Direkt Sydkåne \(europadirektskydskane.se\)](https://europadirektskydskane.se)

Vad hände i Iran?

Bakgrund

- [Irans moralpolis är tillbaka på gatorna | SVT Nyheter](#)
- <https://news.stanford.edu/2022/09/26/understanding-protests-iran/>

- Islams lagar, sharia, utgör grunden för den iranska lagstiftningen.
- "Moralpolisen" patrullerar gatorna i Iran för att se till att kvinnor bär hijab i offentliga utrymmen.
- Många av Irans befolkning vill ha demokrati. Kvinnorna kämpar för jämställdhet – något de gjort de senaste 150 åren.

Jina Mahsa Amini

- Jina Mahsa Amini var en 22-årig iransk-kurdisk kvinna som greps av polis i Teheran den 13 september 2022 för att ha ignorerat Irans strikta lagar om hur kvinnor ska bära slöja.
- Hon dog tre dagar senare på ett sjukhus i Teheran efter att ha utsatts för fysisk misshandel i häktet.
- Hennes död ledde till stora kvinnoledda protester i Iran. Under budskapet "Kvinna, Liv, Frihet" protesterade de mot hijablagen och andra diskriminerande lagar i Iran.
- Människorättsgrupper rapporterar att de fortsatta demonstrationerna lett till att ca 450 personer har dödats, många sårats och fler än 18 000 gripits.

Vad gör EU?

EU:s åtgärder

[Iran: EU måste införa sanktioner mot de ansvariga för Mahsa Aminis död | Nyheter | Europaparlamentet](#)
[Iran: EU:s restriktiva åtgärder - Consilium \(europa.eu\)](#)
[Iran: EU beslutar om sanktioner mot ansvariga för allvarliga människorättskränkningar - Consilium \(europa.eu\)](#)

- Krav på en opartisk, effektiv och oberoende utredning av Jina Mahsa Amini misshandel och död.
- Sanktioner mot personer och enheter som är ansvariga för kränkningar av mänskliga rättigheterna i Iran - som frysning av tillgångar och inreseförbud i EU.
- Förbud för Iran att exporterar utrustning som kan användas för internt förtryck och utrustning för övervakning av telekommunikation.
- Solidaritet med iranska kvinnor och stöd till fredliga protester mot systematiskt förtryck genom olika uttalande
- Starkt stöd för den fredliga proteströrelsen i Iran och krav på de iranska myndigheterna att frige fångslade demonstranter och dra tillbaka anklagelser mot dem
- I januari 2023 krävde Europaparlamentet ytterligare sanktioner mot den iranska regimen och att EU skulle föra upp Islamiska revolutionsgardet på sin terroristlista.
- Att lyfta och visa på vikten av frågan genom årets Sacharovpris.

A pink speech bubble is centered on a dark, textured wooden surface. The bubble has a soft, rounded top and a pointed bottom. The text inside is white and centered.

Diskussionsfrågor

Diskussionsfrågor

- Vad innebär mänskliga rättigheter och varför är det viktigt?
- Vad kan vi i Sverige göra för att stötta mänskliga rättigheter i Iran och övriga världen?
- Vad mer kan EU göra för att stärka mänskliga rättigheter i Iran?
- Hur borde EU agera framöver gällande Iran?
- Hur tror ni EU:s sanktioner påverkat Iran?
- Hur kan Sverige påverkas av det som händer i Iran?

